

Marianne Jelved

Medlem af Folketinget og politisk leder af Radikale Venstre

Baggrund: Du er 49 år gammel og er uddannet folkeskolelærer, og har derudover en kandidatgrad i dansk (cand.pæd.). Du har arbejdet som lærer i tyve år, blandt andet ved Ny Østensgård Skole i Valby og ved Danmarks Lærerhøjskole. I 1975 blev du politisk aktiv med en position i Dansk Lærereforenings bestyrelse. Siden har du bl.a. været valgt ind i Gundsøvs kommunalbestyrelse og fungeret som viceborgmester i Gundsø kommune. Du har siddet i Folketinget for Radikale Venstre siden 1987 og har været politisk leder af partiet siden 1990.

FOTO: MOGENS ENGELUND

Mærkesager:

- Du er en fremtræden og dygtig politiker, der mener sin politik seriøst. Du har specielt interesse for miljøpolitik, økonomi og at sikre gode sociale vilkår.
- Radikale Venstre mener, det er vigtigt, at Danmark kommer med ind i EU-samarbejdet. Ikke fordi det er uden fejl, men fordi man skal være med for at påvirke beslutningstagningerne.
- Du mener dog at danskernes nej i juni 1992 skal respekteres. Du er derfor åben for forhandling i forhold til skiverne i traktatpizzaerne.

Situationen:

Kan politikerne vende et nej til et ja?

2. juni 1992 (tidligere i år) var danskerne til folkeafstemning: Danskerne skulle stemme ja eller nej til at blive en del af EU. Aftalen blev kaldt for Maastricht-traktaten og var en stor udvidelse af, hvad der indtil 1992 var kendt som det Europæiske Fællesskab (EF) som Danmark blev medlem af i 1973. EF var primært et handelsfællesskab, men EU skulle også have en fælles europæisk mønt, et fælles forsvar, fælles miljøregler, politisamarbejde og meget andet. Et flertal i Folketinget anbefalede et ja, men alligevel stemte lidt over 50% af danskerne nej til et medlemskab af EU! Resultatet kom som en kæmpe overraskelse for de danske politikere og stak en kæp i hjulet for Frankrig, Tyskland og de øvrige EF-medlemslande, der nu ikke kunne fortsætte med Maastricht-traktaten og planerne om EU. Derfor hvilede alles øjne nu på lille Danmark. Ville politikerne sige farvel og tak til EF og EU – eller ville de forsøge at få danskerne med på en ny EU-aftale, der måske ikke var så stor en udvidelse af EF? En light-udgave af Maastricht-traktaten? Og ville det overhovedet være okay at spørge danskerne igen, når danskerne lige havde stemt nej?

Om dagens forhandlinger

I er i september 1992. Partier og folkebevægelser holder møde bag lukkede døre på Christiansborg. Her skal I forsøge at blive enige om, hvilke dele af Maastricht-traktaten Danmark ikke ønsker at være med i, før traktaten skal til afstemning blandt danskerne igen.

De fleste deltagere på dagens møde vil gerne være med til at finde en løsning – en justeret traktat – men Fremskridtspartiet, JuniBevægelsen og Folkebevægelsen mod EU mener, at det er en katastrofe, at man ikke respekterer det danske nej.

Så spørgsmålet er, om I politikere kan blive enige om en række danske forbehold (undtagelser), så Danmark alligevel kan komme med i EU?

I dag skal du:

- 1) Diskutere og forstå din gruppes holdning til de seks mulige forbehold (se bagsiden).
- 2) Forberede en kort åbningstale på 1-2 minutter om jeres gruppes holdninger til traktaten.
- 3) Byde ind med argumenter for og imod at fjerne de seks forbehold (udformet som slices i den store traktat-pizza på bordet). Alle skal deltage aktivt i debatten.
- 4) Stemme om, hvorvidt de forskellige forbehold (slices) skal fjernes eller beholdes.

1) ØMU'en (Den Økonomiske og Monetære Union): Du er åben for forhandling

Vi ser i Radikale Venstre gode muligheder i, at Danmark tilkobler sig et større økonomisk samarbejde med resten af EU-landene. Samtidig er vi meget tilfredse med, at der allerede nu står i Maastrichttraktaten, at vi først skal tage endelig stilling til, om vi vil have euroen i 1996. På den måde har danskerne mulighed for lige at se tiden an og se, hvordan det går med euroen i de andre EU-lande. Vi synes altså, det er rigtig fint, at Danmark ikke allerede nu tilmelder sig ØMU'en. Senere kan danskerne gennem en folkeafstemning i Danmark træffes en fri og selvstændig beslutning om det (hvis det bliver aktuelt). Jeg er dog åben for forhandling.

2) Fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik: Du er åben for forhandling

Det er en hovedsag for os i Radikale Venstre, at Danmark ikke kan godkende den forsvarspolitiske del af EU-samarbejdet på dette område. Danmark bør ikke blive medlem af – eller have soldater i – Den Vesteuropæiske Union. På forsvarsområdet mener vi, at det er i NATO, samarbejdet hører hjemme. Vi ser gode muligheder i at samarbejde om visse dele af udenrigspolitikken med de andre EU-lande, men selve det forsvarspolitiske samarbejde eller egentligt fælles EU-forsvar ønsker vi ikke, at Danmark skal være en del af. I Radikale Venstre er dog klar over, at nogle danskere er meget imod dette, så vi er åbne for forhandling.

3) Det retslige samarbejde: Du er åben for forhandling

Generelt skal Danmark ikke afgive suveræniteten på det politimæssige område – det er vigtigt, at vi hele tiden har medbestemmelse. Vi mener godt, man kan bruge et EU-politi i nogle særlige tilfælde, hvor kriminalitet går på tværs af grænser. Jeg bakker op om et tættere samarbejde mellem EU-landene, hvor vi kan hjælpe hinanden med at tage imod flygtninge. EU kan sikre, at flygtninge fordeles effektivt og fair, så der ikke er lande, der nægter at tage imod, eller som tvinges til at tage for flere flygtninge end de kan håndtere. Der er behov for et samarbejde netop nu, hvor vi ser voksende flygtningestrømme fra især Balkan.

4) Unionsborgerskabet: Du er åben for forhandling

Jeg er efterhånden ret overbevist om, at danskerne ikke ønsker at godkende unionsborgerskabet. Unionsborgerskabets indhold er på nuværende tidspunkt meget uklart. Det er usikkert, hvordan det vil påvirke de statsborgerskabsrettigheder og pligter, som er sikret af vores gode danske grundlov. Danmark bør dog sørge for, at EU-borgere der bor i Danmark, kan stemme kommunalvalg samt ved Europa-Parlamentsvalg.

5) Nærhedsprincipet: Du er åben for forhandling

Der står i Maastricht-traktaten, at EU kun skal tage beslutninger på områder, hvor samarbejde på EU-niveau er bedre og mere effektivt, end hvis hvert medlemsland handler hver for sig. I de tilfælde hvor det giver mere mening, at EU påtager sig ansvaret for at håndtere en situation, så kan det godt tillades. Jeg bakker op om, at Danmark er med i dette samarbejde, så længe vi har medindflydelse på, hvilke områder EU tager beslutninger om. Jeg er dog klar over, at der er stor diskussion om dette emne, så jeg er åben for forhandling.

6) Arbejdsmarkedspolitik: Du er åben for forhandling

Deltagelse i EU's arbejdsmarkedspolitik vil være til stor gavn for Danmark. Arbejdsløsheden er stor i både Danmark og andre europæiske lande, og det problem kan vi hjælpes om at løse i EU. Ved at samarbejde kan vi samtidig sikre, at arbejdstagerne får bedre rettigheder og bedre vilkår i forhold til for eksempel arbejdsmiljøet. Der er behov for mere solidaritet imellem medlemslandene, når det kommer til arbejdsmarkedet. Vi er i Radikale Venstre dog klar over, at der er meget blandede holdninger til dette, så vi er åbne for forhandling.

Niels Helveg Petersen

Medlem af Folketinget for Radikale Venstre

Baggrund: Du er 53 år gammel. Du født i Odense og vokset op i en politikerfamilie. I 1965 bliver du uddannet jurist (Cand.jur.) fra Københavns Universitet. I din studentertid var du medlem af Radikal Ungdom. I 1966 bliver du meldt ind i Folketinget for første gang. Mellem 1978 og 1988 har du været du politisk leder af Radikale Venstre. På nuværende tidspunkt sidder du i Folketinget for Fyns Amtskreds for Radikale Venstre.

Mærkesager:

- Du har stor interesse for europæisk politik og har meget erfaring med det.
- Du er ret fleksibel i din holdning. På den ene side er du stor tilhænger af, at Danmark deltager meget aktivt i EU-samarbejdet. På den anden side vil du gerne imødekomme de danske borgeres ønsker. Mange af dem har stemt nej til Maastricht-traktaten, så nu må der findes et kompromis.
- Din holdning til Maastrichttraktat-afstemningen er, at Danmark burde melde sig fuldt ind i EU.
- En af grundene til, at du synes, Danmark skal deltage meget i EU-samarbejdet er, at det er en god mulighed for at få medindflydelse på politik i Europa. Det er vigtigt for et lille land som Danmark.
- Specielt angående arbejdsmarkedet mener du at det er vigtigt at små lande som Danmark er med til at sikre bedre vilkår for andre svagere lande, så som de Østeuropæiske lande.

Situationen:

Kan politikerne vende et nej til et ja?

Den 2. juni 1992 (tidligere i år) var danskerne til folkeafstemning: Danskerne skulle stemme ja eller nej til at blive en del af EU. Aftalen blev kaldt for Maastricht-traktaten og var en stor udvidelse af, hvad der indtil 1992 var kendt som det Europæiske Fællesskab (EF) som Danmark blev medlem af i 1973. EF var primært et handelsfællesskab, men EU skulle også have en fælles europæisk mønt, et fælles forsvar, fælles miljøregler, politisamarbejde og meget andet. Et flertal i Folketinget anbefalede et ja, men alligevel stemte lidt over 50% af danskerne nej til et medlemskab af EU! Resultatet kom som en kæmpe overraskelse for de danske politikere og stak en kæp i hjulet for Frankrig, Tyskland og de øvrige EF-medlemslande, der nu ikke kunne fortsætte med Maastricht-traktaten og planerne om EU. Derfor hvilede alles øjne nu på lille Danmark. Ville politikerne sige farvel og tak til EF og EU – eller ville de forsøge at få danskerne med på en ny EU-aftale, der måske ikke var så stor en udvidelse af EF? En light-udgave af Maastricht-traktaten? Og ville det overhovedet være okay at spørge danskerne igen, når danskerne lige havde stemt nej?

Om dagens forhandlinger

I er i september 1992. Partier og folkebevægelser holder møde bag lukkede døre på Christiansborg. Her skal i forsøge at blive enige om, hvilke dele af Maastricht-traktaten Danmark ikke ønsker at være med i, før traktaten skal til afstemning blandt danskerne igen.

De fleste deltagere på dagens møde vil gerne være med til at finde en løsning – en justeret traktat – men Fremskridtspartiet, JuniBevægelsen og Folkebevægelsen mod EU mener, at det er en katastrofe, at man ikke respekterer det danske nej.

Så spørgsmålet er, om I politikere kan blive enige om en række danske forbehold (undtagelser), så Danmark alligevel kan komme med i EU?

I dag skal du:

- 1) Diskutere og forstå din gruppes holdning til de seks mulige forbehold (se bagsiden).
- 2) Hjælpe Marianne Jelled med at forberede en kort åbningstale på 1-2 minutter.
- 3) Byde ind med argumenter for og imod at fjerne de seks forbehold (udformet som slices i den store traktat-pizza på bordet). Alle skal deltage aktivt i debatten.
- 4) Stemme om, hvorvidt de forskellige forbehold (slices) skal fjernes eller beholdes.

1) ØMU'en (Den Økonomiske og Monetære Union): Du er åben for forhandling

Dannelsen af ØMU'en er en logisk videreudvikling af det indre marked med frie varer- og kapitalbevægelser – det vil nemlig gøre det nemmere for EU-landene at handle med hinanden, hvis vi også har samme valuta. I Maastricht-traktaten står der, at Danmark først skal tage endelig stilling til ØMU'en i 1996. Det er en god idé, så vi lige kan vente og se, hvordan det går. Jeg mener dog, at der er gode muligheder for Danmark ved at deltage i ØMU-samarbejdet på sigt. Så kan vi være med til at tage vigtige beslutninger om den økonomiske politik, og det er godt for et lille land som Danmark, der allerede nu bliver meget påvirket af det, de beslutter i de store EU-lande.

2) Fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik: Du er åben for forhandling

Der er visse dele af dette samarbejde, jeg synes, Danmark bør deltage i – særligt når det kommer til udenrigspolitikken. De nye demokratier i Østeuropa, der er opstået efter Sovjetunionen er blevet opløst, har brug for støtte fra det rige Vesteuropa. De har især brug for økonomisk og hjælp, men også vores viden om, hvordan er godt og sundt demokratisk samfund ser ud. Her har vi en moralsk forpligtelse til at bakke op! Jeg mener dog ikke, at vi bør inkludere forsvarspolitikken i EU-samarbejdet – den ligger udmærket hvor den har ligget siden 1949: i NATO. EU skal ikke handle om militæraktioner eller forsvar, som NATO allerede dækker.

3) Det retslige samarbejde: Du er åben for forhandling

Det kan godt give mening, at der skal laves et fælles politiarbejde, når der begås kriminalitet på tværs af grænserne. Desuden vil et tættere samarbejde mellem EU-landene styrke indsatsen for at tage imod flygtninge. EU kan sikre at flygtninge fordeles effektivt og fair, så der ikke er lande der nægter at tage imod, eller som tvinges til at tage for flere flygtninge end de kan håndtere. Det vil være godt i en tid, hvor der er uro i Balkan-landene og voksende flygtningestrømme.

4) Unionsborgerskabet: Du er åben for forhandling

Unionsborgerskabets indhold er på nuværende tidspunkt uklart, og jeg kan derfor godt forstå danskernes skepsis. På den anden side vil et forbehold overfor Unionsborgerskabet betyde, at Danmark er bagerst i køen når det kommer til at udforme hvilket rettigheder og pligter et unionsborgerskab skal indebære. Vi risikerer med andre ord at miste indflydelse. Vi bør i Danmark som minimum sørge for, at EU-borgere, der bor i Danmark, kan stemme kommunalvalg samt ved Europa-Parlamentsvalg.

5) Nærhedsprincippet: Du er åben for forhandling

I Maastricht-traktaten står der, at EU kun skal handle på områder, hvor samarbejde på EU-niveau er bedre og mere effektivt, end hvis hvert medlemsland handler hver for sig. Det princip kaldes *subsidiaritetsprincippet* eller *nærhedsprincippet*. I de tilfælde, hvor det giver mere mening at EU påtager sig ansvaret for at håndterer en situation, så kan det godt tillades. Ved at være med i dette samarbejde kan Danmark sikre sig medindflydelse i forhold til, hvilke områder, EU må tage beslutninger om. På den måde kan vi bedre forsvare vores interesser. Jeg er dog klar over, at der er stor diskussion om dette emne, så jeg er åben for forhandling.

6) Arbejdsmarkedspolitik: Du er åben for forhandling

Deltagelse i EU's arbejdsmarkedspolitik vil være til stor gavn for Danmark. Arbejdsløsheden er stor i både Danmark og andre europæiske lande, og det problem kan vi hjælpes om at løse i EU. Ved at samarbejde kan vi samtidig sikre, at arbejdstagerne får bedre rettigheder og bedre vilkår i forhold til for eksempel arbejdsmiljøet. Der er behov for mere solidaritet imellem medlemslandene, når det kommer til arbejdsmarkedet. Vi er i Radikale Venstre dog klar over, at der er meget blandede holdninger til dette, så vi er åbne for forhandling.